

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Факультет управління та бізнесу
Кафедра менеджменту

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор

професор

Анжеліка БАТРАКОВА

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни	<u>ОК 10 Теорія організацій і організаційна поведінка</u> (шифр за освітньою програмою і назва навчальної дисципліни)
статус дисципліни	<u>нормативна</u> (обов'язкова / вибіркова)
рівень вищої освіти	<u>початковий (короткий цикл)</u>
галузь знань	<u>07 «Управління та адміністрування»</u> (шифр і назва галузі знань)
спеціальність	<u>073 «Менеджмент»</u> (шифр і назва спеціальності)
освітня програма	<u>«Менеджмент організацій і логістика»</u> (назва освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми)
мова навчання	<u>українська</u>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти сучасного світогляду щодо створення, функціонування та еволюції організацій.

Зазначена дисципліна спрямована на ґрунтовне вивчення теоретичних основ і практичних питань, розрахована на надання студентам знань у галузі створення організаційної структури, ефективного розподілу службових обов'язків, системи контролю, принципів групування структур, визначення напрямів розвитку організації.

2. Передумови для вивчення дисципліни: для успішного засвоєння освітньої програми молодшого бакалавра абітурієнти повинні мати повну загальну середню освіту та здібності до оволодіння знаннями, уміннями й навичками в галузі загальнооекономічних та фахових наук.

3. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів / год.	5 (150)	
Семестр викладання дисципліни	1 (порядковий номер семестру)	(порядковий номер семестру)
Розподіл часу за навчальним планом:		
– лекції, год.	32	
– практичні (семінарські) заняття, год.	16	
– лабораторні заняття, год.		
– самостійна робота, год.	102	
– курсовий проєкт, год.		
– курсова робота, год.		
– розрахунково-графічна робота (контрольна робота), год.		
– підготовка та складання екзамену, год.		
Підсумковий контроль (залік або екзамен)	залік	

4. Компетентності: Загальні компетентності: ЗК 3. Здатність здійснювати усну та письмову комунікацію професійного спрямування державною мовою у професійній діяльності. ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 5. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях. ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

Спеціальні (фахові) компетентності: СК 1. Розуміння принципів і норм права та використання їх у професійній діяльності. СК 2. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо. СК 3. Здатність застосовувати знання теорії і практики менеджменту для вирішення типових спеціалізованих задач професійної діяльності. СК 4. Здатність управляти підрозділом і налагоджувати необхідні комунікації в процесі управління. СК 5. Здатність формувати і демонструвати лідерські якості та поведінкові навички. СК 6. Здатність планувати, аналізувати, контролювати та оцінювати власну роботу

і роботу інших працівників. СК 7. Здатність планувати час та керувати ним (тайм-менеджмент). СК 9. Здатність проводити економічні розрахунки. СК 10. Розуміння принципів психології та використання їх у професійній діяльності. СК11. Здатність застосовувати правила оформлення управлінських документів. СК12. Здатність визначати та описувати характеристики організації. СК14. Здатність визначати перспективи розвитку організації. СК15. Вміння визначати функціональні області організації та зв'язки між ними. СК 16. Здатність створювати та організовувати ефективної комунікації в процесі управління.

5. Очікувані результати навчання з дисципліни: РН 7. Розв'язувати типові спеціалізовані задачі в професійній діяльності. РН 8. Виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень. РН 10. Демонструвати навички самостійної роботи, критики і самокритики, відкритості до нових знань. РН 11. Демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства. РН 17. Вміння застосовувати основні правила оформлення ділової документації, організовувати і контролювати документообіг, забезпечувати ефективну взаємодію у професійній діяльності. РН 18 Виявляти навички організаційного проєктування.

6. Методи навчання:

а) пояснювально-ілюстративні, або інформаційно-перцептивні: розповідь, лекція, пояснення, робота з підручником, демонстрування відео-файлів, тощо;

б) метод проблемного викладання (дослідження випадків (case studies), рольові ігри та симуляції (імітації певних процесів та явищ);

в) частково-пошуковий, або евристичний спосіб (в процесі розв'язання конкретної проблеми, застосовується одне або кілька складних умінь логічного мислення, які утворюють його основний зміст);

г) дослідницький метод – здобувачі самостійно вивчають літературу, другі джерела, ведуть спостереження та виміри і виконують інші дії пошукового характеру.

7. Критерії оцінювання результатів навчання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-20 балів).

Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікування).

Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (зокрема із використанням мобільних пристроїв).

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу.

Відповідність підсумкових семестрових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою та шкалою ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Критерії
1	2	3	4
90-100	Відмінно	A	"Відмінно" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального.
80-89	Добре	B	"Добре(дуже)" теоретичний зміст курсу освоєний цілком, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального.
75-79		C	"Добре" - теоретичний зміст курсу освоєний цілком, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилкам
67-74	Задовільно	D	"Задовільно" – теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки.
60-66		E	"Задовільно (достатньо)" - теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, не всі передбачені програмою навчання навчальні завдання не виконані, або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	FX	"Незадовільно" - теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)
1-34		F	"Неприйнятно" - теоретичний курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до підвищення якості виконання навчальних завдань.(з обов'язковим повторним курсом)

Розподіл балів, які отримують здобувачі

Поточний контроль											Разом за дисципліну
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	100
7	12	12	14	8	7	12	7	7	7	7	

T1, T2, ..., T11 – теми.

Рейтингова оцінка з дисципліни та її переведення в оцінки за національною шкалою і шкалою ECTS здійснюється згідно з Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти ХНАДУ.

8. Засоби діагностики результатів навчання: індивідуальні завдання, питання для поточного контролю, тести, задачі, вправи, питання для підсумкового контролю.

Контроль в цілому здійснюється у вигляді тестування у 100 бальній системі.

9. Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин		Література
		очна	заочна	
1	2	3	4	5
1	ЛК1 Методологічні засади теорії організації, основні організаційні теорії та моделі	2		1-3
	ПР1 Методологічні засади теорії організації, основні організаційні теорії та моделі	2		
	СР1 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання.	10		
2	ЛК2 Організація як система	2		1,4-6
	ПР 2 Організація як система	2		
	СР2 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання.	10		
3	ЛК3 Структурний підхід до організації	4		2,7
	ПР 3 Структурний підхід до організації	2		
	СР3 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	10		
4	ЛК4 Організаційний дизайн	6		1-11
	ПР4 , ПР5 Організаційний дизайн	4		
	СР4 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	10		
5	ЛК5 Визначення показників, оцінка ефективності здійснених трансформаційних процесів	4		12,13
	ПР 6. Визначення показників, оцінка ефективності здійснених трансформаційних процесів	2		
	СР5 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	10		
6	ЛК6 Цілі дослідження організаційної поведінки як наукової дисципліни	2		13-15
	СР6 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	10		

1	2	3	4	5
7	ЛК7 Конфлікт як каталізатор процесу перетворення організації	4		11-14
	ПР7 Конфлікт як каталізатор процесу перетворення організації	2		
	СР7 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	10		
8	ЛК8 Культура організації	2		14-15
	СР8 Осмислення набутих знань, виконання домашнього завдання	10		
9	ЛК9 Мотивація персоналу	2		5-9
	СР9 Осмислення набутих знань	10		
10	ЛК10 Організація трудових відносин. Індивідуальний та договір цивільно-правового характеру	2		16-21
	СР10 Осмислення набутих знань	6		
11	ЛК11 Колективний договір. Суміщення та сумісництво	2		16-21
	ПР11 Колективний договір. Суміщення та сумісництво	2		
	СР11 Осмислення набутих знань	6		
УСЬОГО за дисципліною		150		

10. Орієнтовна тематика індивідуальних та/або групових занять

Перелік тем рефератів

1. Роль і місце організації в теорії й практиці менеджменту.
2. Сучасна організаційна парадигма.
3. PEST-аналіз як інструмент, призначений для виявлення політичних, економічних, соціальних і технологічних аспектів зовнішнього середовища.
4. Диференціація й інтеграція в організаційному проектуванні.
5. Проблеми загально організаційного зростання, оптимізації масштабів діяльності та управління життєвим циклом.
6. Сутність й особливості організаційно-правових форм господарювання.
7. Інтеграція підприємств: корпоративні організації, фінансово-промислові групи, транснаціональні компанії, міжнародні спільні підприємства.
8. Міжорганізаційні форми бізнесу: концерн, синдикат, конгломерат, консорціум і картель та їх види, трест.
9. Розміри й структурні характеристики організації.
10. Проектування й формування організаційної структури в національних умовах: питання оптимізації.
11. Формування організаційних структур управління та їх аналіз. Проблеми обрання організаційної структури.
12. Перспективні напрямки розвитку організацій, основні властивості організацій майбутнього.
13. Особливості надходження, утворення й використання інформації на різних рівнях менеджменту.

14. Основні закономірності ефективної праці.
15. Критерії ефективності діяльності організації.
16. Організація роботи з документами.
17. Керівництво вищої управлінської ланки: сутність й обов'язки.
18. Модель внутрішніх змінних організації: місія, цілі, технологія, структура, завдання, люди, ресурси.
19. Процес адаптації до невизначеного навколишнього середовища.
20. Утворення тимчасових структур в організації.
21. Конфлікт як каталізатор процесу розвитку організації.
22. Застосування на практиці динамічних систем побудови конфліктів.
23. Гібридні форми організаційних структур: переваги та проблеми проектування.
24. Перспективи укладання індивідуальних договорів у разі працевлаштування.
25. Колективний договір: умови застосування та правові колізії.
26. Посвідчення правочинів у господарській діяльності.
27. Застосування звичаїв у договорі.
28. Статутні обмеження та договір на роботу.

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення __ -

12. Рекомендовані джерела інформації

Базова література

1. Мінцберг Г. Анатомія менеджменту. Ефективний спосіб керувати компанією / перекл. з англ. Р. Корнути. Київ: Наш Формат, 2018. 408 с.
2. Кім В.Ч., Моборн Р. Перехід до блакитного океану. Поза конкуренцією / перекл. з англ. Т. Фролова. Харків: Книжковий Клуб "Клуб Сімейного Дозвілля", 2018. 288 с.
3. Гетьман О.О. Особливості організаційного дизайну в умовах диференціального зовнішнього середовища. *Science and Global Studies : abstracts of scientific papers of V International Scientific Conference (Prague, Czech Republic, December 30, 2020). Financial And Economic Scientific Union, 2020. PP. 42-45. <https://doi.org/10.25313/2520-2057-conf-2020/december-1/6773>*
4. Avanesova N., Tahajuddin S., Hetman O., Serhiienko Y., Makedon V. Strategic management in the system model of the corporate enterprise organizational development. *Economics and Finance*. 2021. № 1/2021. Vol. 9. PP. 18-30.
5. Гетьман О.О., Верещака Р.Г. Фактор невизначеності зовнішнього середовища діяльності організацій. III Всеукраїнська науково-практична конференція «Управлінська діяльність: досвід, тенденції та перспективи»: матеріали всеукр. наук.-практ. конф., м. Харків, 27 квітня 2021 р. Харків, 2021. С. 18-21.
6. Гетьман О.О., Андрєєва Т.Є. Методичні засади визначення впливу диференціального зовнішнього середовища: перспективність застосування та

шляхи впровадження. Сучасне управління: ризики, виклики, безпека, перспективність використання та проблеми впровадження в державному та приватному секторах економіки: колективна монографія/ Загальна редакція д-ра екон. наук, професора Н.Е. Аванесової. Харків: ФОП Панов А.М., 2021. С. 212-226.

7. Гетьман О. О., Жиліна А. А. Групування організаційних одиниць як фактор впливу на конкурентоспроможність підприємства. *Аспекти безпеки державного сектору: управління та публічне адміністрування в процесі державно-приватного партнерства*: матеріали Всеукр. наук.-практ. інтернет-конф., м. Харків, 19 жовт. 2021 р. Харків, 2021. С. 42-47.

8. Гетьман О. О., Котляр М. К., Кіданчук В. О. Обґрунтування доцільності трансформації організаційної структури підприємства в диференціальну гібридну форму. *Current Issues and Prospects for The Development of Scientific Research*: proceedings of the 5th International Scientific and Practical Conference, Orléans, France, April 19-20, 2022, Orléans, France: Epi, 2022. С. 61-66.

9. Гетьман О. О. Інноваційний підхід до побудови організації в умовах диференціального зовнішнього середовища. *Інноваційні підходи до розвитку управління*: колективна монографія / за заг. ред. д-ра екон. наук, професора Н. Е. Аванесової. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2022. 652 с. URL:

10. Криворучко Г. В., Аванесова Н. Е., Гетьман О. О., Ткачук Д. В. Теоретико-практичні рекомендації: найм та управління персоналом підприємства. *Науковий вісник будівництва*. 2021. Т. 106, №4. С. 208-213.

11. Адізес І.К. Ідеальний керівник. Чому ним неможливо стати / перекл. з англ. С. Опацької. Київ: Наш Формат, 2017. 288 с.

12. Адізес І.К. Командне лідерство. Як порозумітися з будь-яким менеджером / перекл. з англ. С. Сарвіри. Київ: Наш Формат, 2019. 312 с.

13. Адізес І.К. Як подолати кризу управління. Діагностика та лікування проблем керівництва / перекл. з англ. В. Стельмаха. Харків: Фабула, 2019. 272 с.

14. Чупир О.М. Сучасні питання управління соціальним розвитком трудового колективу підприємства в існуючих умовах господарювання. *Актуальні питання організації та управління діяльністю підприємств у сучасних умовах господарювання*. Харків, 2014. С.171-181.

15. Чупир О.М., Бурлака Є.О. Особливості соціального управління: зарубіжний і вітчизняний досвід / за заг. ред. Л.Л. Калініченко. *Проблеми адаптації соціально-економічних систем до екзогенних змін*: монографія. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. С. 609-618.

Допоміжна

16. Терещенко Т.В. Теорія організації: навч. посіб. Хмельницький: Хмельн. ун-т управління та права, 2015. 335 с.

17. Адізес І.К. Гонитва за Розквітом. Максимізуйте успіх компанії за методологією Адізеса / перекл. з англ. Н. Борис. Дніпро: Monolith Bizz, 2019. 288 с.

18. Гетьман О.О. Трансформація організаційних структур підприємств в процесі розвитку. *Economics, management, law: challenges and prospects: collection of scientific articles*. New Delhi: Discovery Publishing House Pvt. Ltd, 2016. С.158–164.

19. Andreeva T.E., Hetman O.O. Identification of differential hybrid configurations of the organizational structures of enterprises. *Perspectives of research and development: collection of scientific articles*. Dublin: SAUL Publishing Ltd, 2017. С.104–109.

20. Серіков А.В. Управління організаційними змінами. Харків: Бурун Книга, 2013. 264 с.

21. Андреева Т.Є., Гетьман О.О., Солнцева Н.В. Методичний підхід до трансформації організаційної структури, що сприяє підвищенню інвестиційної привабливості підприємства / за заг. ред. Т.Є. Андреевої. *Інвестиційна привабливість підприємства: колективна монографія*. Харків: ФОП Павлов А.М., 2016. С. 23-45.

3. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека ХНАДУ

2. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка

3. Харківський центр науково-технічної та економічної інформації

4. Доступ до курс-ресурсу:

<https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4690>

5. Офіційний вебпортал парламенту України.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/index>

Розробник (и):

Доцент кафедри менеджменту, канд.екон.наук , доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Ольга ГЕТЬМАН
(прізвище та ініціали)

Робоча програма розглянута та схвалена на засіданні кафедри
Протокол № 15/1170 від «03» липня 2023 р.

Завідувач кафедри

д-р.екон. наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Оксана КРИВОРУЧКО
(прізвище та ініціали)

«03» липня 2023 року

Погоджено

Гарант освітньої програми

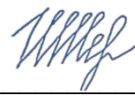
Доцент кафедри менеджменту, канд. екон. наук, доцент
(посада, науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Надія БОЧАРОВА
(прізвище та ініціали)

Декан факультету управління та бізнесу

Д-р.екон.наук, професор
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Інна Шевченко
(прізвище та ініціали)

«03 » липня 2023 року